

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Curculionidae (vivlar), **Släkte:** *Gronops*, **Art:** *Gronops lunatus* (Fabricius, 1775) **Synonymer:**

Kännetecken

En 3–3,6 mm lång vivel med klumpig kroppsform och rätt korta ben. Kroppen är svart med en tät, tilltryckt brun fjällbeklädnad. På vardera täckvingen finns en trekantig mörk fläck vid sidokanten, flankerad av två ljusa tvärband.

Utbredning och status

Tidigare känd från Skåne, Blekinge, Halland, Småland, Öland, Gotland, Östergötland, Närke och Uppland. Nuvarande status är dåligt känd, men arten förefaller ha minskat. Sentida fynd är endast från Skåne, Halland, Blekinge, Öland och Gotland. Närmast förekommer arten i Danmark och Baltikum, men är ej påträffad i övriga Norden.

Världsutbredningen är begränsad till Europa.

Ekologi

Lever på olika nejlikväxter (Caryophyllaceae), i Mellaneuropa främst på rödnarv (*Spergularia rubra*) och saltnarv (*S. salina*) (Koch 1992), men möjligen även på andra släkten bland nejlikväxterna. På torra och sandiga marker såsom dyner, torrängar, sandtäckter, trädesåkrar eller annan sandig ruderatmark. Utomlands är arten också funnen på fuktig sandmark, t.ex. vid vattensamlingar i dynamråden. Skalbaggarna påträffas främst under vår och försommar då fortplantning sker, men även under sensommaren-hösten. De uppehåller sig vanligen under värdväxten eller under närliggande växter, i mossa eller förna (Koch 1992). Larvutvecklingen sker under sommaren i jorden vid värdväxtens rötter (Rheinheimer et al. 2010).

Hot

Artens utbredning och eventuell hotstatus är otillräckligt utredd. Den kan dock misstänkas vara missgynnad av igenväxning av sandfält och andra torrmarker. Återställande av sandtäckter kan också vara en negativ faktor.

Åtgärder

Upprätthåll beteshävd av torrmarker. Många rödlistade insekter är knutna till de tidiga successionsstadierna som ofta skapas i sand- och grustäckter. Rutinerna vid brytning och efterbehandling bör ses över, så att täkternas positiva betydelse kan bibehållas.

Litteratur

- Koch, K. 1992. Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie, Band 3: 250.
Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. *Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002:20*.
Rheinheimer & Hassler (2010) Die Rüsselkäfer Baden-Württembergs. Karlsruhe

Författare

Håkan Ljungberg 2005. Rev. Christoffer Fägerström 2012. © ArtDatabanken, SLU 2012.